

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Миколаївський національний аграрний університет

Кафедра
методики професійного навчання

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ:

**методичні рекомендації до вивчення дисципліни та виконання самостійних
і практичних робіт для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти освітньо-наукової програми «Агрономія», спеціальності 201
«Агрономія» 2-го року очної (денної) форми здобуття вищої освіти**

Миколаїв

2025

УДК 37.026:37.091.3:378.147

О 64

Друкується за рішенням науково-методичної комісії інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету від 27.05.2025 р., протокол № 10.

Укладачі:

Н. Г. Шарата – д-р пед. наук, професор, проректор із науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації Миколаївського національного аграрного університету;

К. М. Горбунова – канд. пед. наук, доцент кафедри методики професійного навчання, Миколаївський національний аграрний університет;

К. А. Улітіна – асистент кафедри методики професійного навчання, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензент:

Л.О. Комісарова - канд.пед. наук, заступник директора Департаменту освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації

В.Л. Короленко – канд.пед.наук, ст.викладач кафедри методики професійного навчання, Миколаївський національний аграрний університет

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП	4
Рекомендації до виконання практичних занять	6
Перелік та план практичних занять	7
Форма контролю знань студентів на практичних заняттях	14
Загальні вимоги до виконання і подання результатів	15
Перелік тем та завдання до індивідуальних робіт	16
Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання	19
Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни	21
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти та шкала оцінювання	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	23

ВСТУП

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни та виконання практичних і самостійних робіт з навчальної дисципліни «Організація і проведення навчальних занять» розроблено для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Агрономія» за спеціальністю 201 «Агрономія» (2-й рік очної (денної) форми здобуття вищої освіти).

Актуальність підготовки здобувачів PhD до педагогічної діяльності зумовлена тим, що сучасний доктор філософії з агрономії має бути здатним не лише продукувати нові наукові знання, а й транслювати їх у освітній процес, здійснювати методично грамотне викладання фахових дисциплін, організовувати навчальні заняття різних типів, забезпечувати академічну доброчесність та об'єктивне компетентнісне оцінювання результатів навчання.

Дисципліна «Організація і проведення навчальних занять» спрямована на формування в здобувачів системного розуміння нормативно-дидактичних засад організації освітнього процесу у ЗВО, сучасних технологій проведення лекційних, практичних і лабораторних занять, інтерактивних підходів навчання дорослих, а також методики оцінювання результатів навчання й рефлексії педагогічної діяльності викладача агрономічного профілю.

Ці методичні рекомендації мають прикладний і професійно зорієнтований характер та покликані забезпечити:

- узгодженість практичних і самостійних завдань із результатами навчання дисципліни;
- поетапне формування навичок педагогічного проектування (мета → результати навчання → зміст → методи → форми → оцінювання);
- розвиток дослідницько-орієнтованого і рефлексивного стилю мислення майбутнього викладача;
- підготовку здобувачів до викладацької практики в аграрному закладі вищої освіти.

У рекомендаціях подано:

- загальні вимоги до організації та виконання практичних і самостійних робіт;
- орієнтовний зміст і логіку виконання завдань відповідно до змістових модулів дисципліни;
- перелік практичних занять із визначенням їх мети, очікуваних результатів і форм представлення виконаних робіт;
- напрями та приклади індивідуальних методичних продуктів (технологічні карти занять, кейси, тестові завдання, рубрики оцінювання, елементи фонду оцінювальних засобів тощо);
- загальні критерії оцінювання навчальних досягнень;
- вимоги до академічної доброчесності під час підготовки навчально-методичних матеріалів і роботи з даними.

Рекомендації можуть бути використані як:

- практичний інструмент підготовки до аудиторних занять;
- опора для виконання самостійних і індивідуальних робіт;

- методичний орієнтир для розроблення власних фахових дисциплін агрономічного спрямування у майбутній викладацькій діяльності здобувачів. Таким чином, запропонований матеріал сприяє формуванню педагогічної компетентності майбутніх докторів філософії з агрономії, їх здатності організовувати сучасні навчальні заняття на засадах науковості, студентоцентрованості, практичної спрямованості та академічної етики.

Рекомендації до виконання практичних занять

Практичні заняття з дисципліни «Організація і проведення навчальних занять» мають проєктно-методичний характер і спрямовані на формування готовності здобувачів PhD до організації та проведення навчальних занять з дисциплін агрономічного профілю, розроблення навчально-методичного забезпечення та застосування сучасних підходів оцінювання.

Кожне практичне заняття розраховане на 2 години й передбачає:

- коротку актуалізацію теоретичних положень;
- виконання методичного завдання;
- представлення результату;
- поточний контроль згідно з таблицею форм контролю.

Результати практичної роботи здобувачі оформлюють у вигляді портфоліо методичних матеріалів (окремий файл або папка), що включає технологічні карти, фрагменти робочих програм, розроблені результати навчання, кейси, тестові завдання, рубрики, чек-листи тощо.

Перелік та план практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

«Теоретико-методологічні засади організації навчальних занять у закладах вищої освіти»

Практичне заняття 1

Аналіз освітньо-наукової програми та навчального плану. Місце дисципліни «Організація і проведення навчальних занять»

План:

1. Ознайомлення з освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія».
2. Аналіз структури ОНП: перелік компетентностей, програмних результатів навчання, освітніх компонент.
3. Визначення місця дисципліни «Організація і проведення навчальних занять» у структурі ОНП та навчального плану.
4. Встановлення зв'язків дисципліни з іншими компонентами (педагогічними, фаховими, дослідницькими).
5. Формулювання висновків щодо ролі дисципліни у формуванні науково-педагогічної компетентності здобувача PhD.

Форма контролю: усне опитування

Що виконувати

Здобувач аналізує ОНП підготовки доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» та навчальний план, визначає логіку формування компетентностей і результатів навчання, а також місце дисципліни «Організація і проведення навчальних занять».

Алгоритм роботи

Ознайомитися зі структурою ОНП: мета, компетентності, ПРН, перелік освітніх компонент.

Визначити, які саме компетентності/ПРН підтримує дана дисципліна.

Побудувати коротку схему зв'язків дисципліни з іншими компонентами ОНП (педагогічними, фаховими, дослідницькими).

Сформулювати 3–5 тез про роль дисципліни у формуванні науково-педагогічної компетентності здобувача.

Як підготуватися до усного опитування

мати виписані ключові елементи ОНП;

бути готовим пояснити:

- а) чому дисципліна є важливою саме для PhD;
- б) як вона підтримує викладацьку практику;
- в) які методичні результати має дати.

Результат заняття

Короткий письмовий конспект/схема (для портфоліо).

Практичне заняття 2

Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в аграрному ЗВО

План:

1. Робота з текстом Закону України «Про вищу освіту» (ключові статті щодо організації освітнього процесу та академічної доброчесності).
2. Аналіз Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» (трій рівень – доктор філософії).
3. Ознайомлення з Положенням про організацію освітнього процесу в МНАУ (або іншому ЗВО): структура, основні вимоги.
4. Визначення нормативних вимог до побудови навчальних планів, робочих програм, форм контролю.
5. Підготовка короткого аналітичного повідомлення (1–2 стор.) «Нормативні вимоги до майбутнього викладача агрономічних дисциплін».

Форма контролю: усне опитування

Що виконувати

Здобувач працює з ключовими нормативними джерелами, виділяє вимоги до організації освітнього процесу та форм контролю, формує методичні висновки для викладача агрономічних дисциплін.

Алгоритм роботи

Опрацювати ключові положення:

- Закону України «Про вищу освіту» (освітній процес, права/обов'язки, доброчесність);
- Стандарту вищої освіти спеціальності 201 на третьому рівні;
- внутрішніх положень ЗВО щодо організації освітнього процесу.

Скласти перелік вимог до:

- робочої програми;
- силабуса;
- тематичного плану;
- оцінювання результатів навчання.

Визначити ризики невідповідності документів нормативним вимогам.

Як підготуватися до усного опитування

- короткий список нормативних опор і їхнього педагогічного значення;
- приклади правильних формулювань вимог.

Результат заняття

Тези/міні-конспект для портфоліо.

Практичне заняття 3

Формулювання мети та результатів навчання освітньої компоненти

План:

1. Пригадування відмінностей між «метою навчання», «завданнями навчання» та «результатами навчання».
2. Ознайомлення з таксономією Блума / Андерсона–Кратвола (рівні пізнавальної діяльності).

3. Розбір прикладів правильно і неправильно сформульованих результатів навчання (з практики ЗВО).

4. Формулювання результатів навчання для дисципліни «Організація і проведення навчальних занять» (індивідуальна та групова робота).

5. Класифікація сформульованих результатів за рівнями таксономії; обговорення та взаємооцінювання.

Форма контролю: тестування + індивідуальна робота 1*

Що виконувати

Здобувач тренується формулювати мету та результати навчання у вимірюваній формі з опорою на рівні пізнавальної діяльності.

Алгоритм роботи

Розмежувати поняття: мета – завдання – результати навчання.

Розглянути приклади коректних/некоректних формулювань.

Сформулювати 5–7 результатів навчання для дисципліни або для умовної агрономічної теми.

Віднести кожен результат до рівнів когнітивної діяльності.

Обговорити формулювання в парах/групах.

Тестування

Спрямоване на перевірку знань принципів формулювання РН, толерантності до методичних помилок і розуміння логіки узгодження «РН – методи – оцінювання».

Індивідуальна робота 1*

Рекомендовано оформити як короткий методичний документ:

«Результати навчання для дисципліни/теми агрономічного профілю: приклади, типові помилки, удосконалені формулювання» (1–2 стор.).

Практичне заняття 4

Розробка структури робочої програми, силабуса і тематичного плану дисципліни агрономічного профілю

План:

1. Аналіз зразка робочої програми педагогічної / агрономічної дисципліни (структура, сильні та слабкі сторони).

2. Визначення обов'язкових структурних елементів робочої програми, силабуса, тематичного плану (згідно з вимогами ЗВО).

3. Проектування структури власної робочої програми (обрана фахова дисципліна з агрономії).

4. Попереднє наповнення тематичного плану (назви тем, види занять, орієнтовний розподіл годин).

5. Презентація й обговорення проєктів, вироблення критеріїв якості робочої програми.

Форма контролю: презентація + індивідуальна робота 2* + колоквіум, тестування

Що виконувати

Здобувач аналізує зразки програм, проєктує структуру власної робочої програми та тематичного плану для обраної агрономічної дисципліни.

Алгоритм роботи

Проаналізувати зразок робочої програми (переваги/недоліки).

Визначити обов'язкові структурні елементи документації ЗВО.

Запроектувати структуру власної робочої програми.

Скласти чернетку тематичного плану (назви тем + види занять + орієнтовні години).

Підготувати коротку презентацію проєкту.

Презентація

- 5–7 хв:
- логіка структури програми;
- відповідність РН/компетентностям;
- обґрунтування тематичного плану.

Індивідуальна робота 2*

Фрагмент робочої програми/силабуса обраної агрономічної дисципліни (з фокусом на меті, РН і тематичному плані).

Колоквіум і тестування за модулем I

Оцінюється розуміння нормативно-дидактичних основ та умінь застосовувати їх у проєктуванні дисципліни.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«Технології проведення, оцінювання та рефлексії навчальних занять»

Практичне заняття 5

Технологічна карта лекційного заняття з агрономічної дисципліни

План:

1. Ознайомлення зі структурою технологічної карти лекції (мета, результати, етапи, методи, засоби, таймінг).
2. Вибір теми лекції з фахової агрономічної дисципліни (наприклад, «Системи землеробства», «Родючість ґрунтів» тощо).
3. Формулювання мети та результатів лекції у вимірюваній формі.
4. Розроблення етапів лекції (мотивація – актуалізація – виклад – узагальнення – рефлексія) з доббором методів і засобів навчання.
5. Оформлення технологічної карти лекції та її коротка презентація в групі.

Форма контролю: презентація + індивідуальна робота 3*

Що виконувати

Здобувач розробляє технологічну карту лекції з обраної агрономічної дисципліни.

Алгоритм роботи

1. Вибрати тему лекції.
2. Сформулювати мету та 3–5 результатів навчання.
3. Визначити тип лекції (тематична, проблемна, з кейсом тощо).
4. Розписати етапи й таймінг.
5. Добрати методи активізації та візуалізацію.

6. Запланувати короткий інструмент поточного контролю (мікротест/питання).

Презентація

Короткий захист технологічної карти.

Індивідуальна робота 3*

Оформлена технологічна карта лекції як методичний продукт для портфоліо.

Практичне заняття 6

Проектування практичного / лабораторного заняття з агрономічної дисципліни

План:

1. Аналіз структури практичного / лабораторного заняття (мета, завдання, інструктаж, виконання, підбиття підсумків).
2. Вибір теми практичного чи лабораторного заняття (наприклад, «Визначення схожості насіння», «Розрахунок норми висіву», «Оцінка забур'яненості посівів»).
3. Визначення переліку професійних умінь, що формуються на занятті.
4. Розробка поетапної інструкції для здобувачів (робочі листи, таблиці для заповнення, вимоги до звіту).
5. Врахування вимог з охорони праці та техніки безпеки; обговорення типових помилок під час проведення практичних/лабораторних занять.

Форма контролю: розрахункова (проектна) робота

Що виконувати

Здобувач створює план і методичне забезпечення практичного або лабораторного заняття.

Алгоритм роботи

1. Обрати тему заняття (агрономічна тематика).
2. Визначити професійні вміння, які формуються.
3. Скласти поетапну структуру заняття.
4. Підготувати інструкції/робочі листи.
5. Прописати вимоги до звіту/результату виконання.
6. Додати елемент інструктажу з безпеки (за потреби).
7. Запропонувати критерії оцінювання результатів роботи здобувачів.

Продукт

Проектна розробка заняття (план + інструкція + критерії).

Практичне заняття 7

Інтерактивні методи і технології навчання в підготовці майбутніх агрономів

План:

1. Короткий огляд інтерактивних методів (кейс-метод, проект, ділова та рольова гра, дискусія, «мозковий штурм» тощо).
2. Аналіз прикладів кейсів і проектних завдань з агрономії (рішення виробничих ситуацій, моделювання технологій вирощування культур).

3. Розробка фрагмента заняття з використанням одного інтерактивного методу (індивідуальна/парна робота).

4. Представлення фрагментів занять у групі (імітація фрагмента уроку / заняття).

5. Обговорення умов ефективного використання інтерактивних технологій у магістерській та PhD-підготовці.

Форма контролю: тестування + індивідуальна робота 4*

Що виконувати

Здобувач розробляє фрагмент заняття з використанням одного інтерактивного методу.

Алгоритм роботи

1. Обрати метод (кейс, дискусія, проєкт, рольова/ділова гра).
2. Визначити РН, які він підтримує.
3. Створити короткий сценарій і матеріали для роботи групи.
4. Описати критерії оцінювання результату інтерактивної активності.
5. Представити фрагмент у групі.

Індивідуальна робота 4*

Розроблений навчальний кейс або сценарій інтерактивної активності з агрономії.

Практичне заняття 8

Розробка фонду оцінювальних засобів з дисципліни агрономічного профілю

План:

1. Визначення видів контролю та форм оцінювання, доцільних для обраної дисципліни (поточний, модульний, підсумковий контроль).

2. Розробка не менше 10 тестових завдань різних форм (одиничний/множинний вибір, встановлення відповідності, відновлення послідовності тощо).

3. Створення 1–2 компетентнісно орієнтованих завдань (кейс, міні-проєкт, ситуаційна задача).

4. Розробка рубрики оцінювання (критерії, рівні, опис показників) для міні-проєкту чи фрагмента заняття.

5. Взаємоекспертиза розроблених оцінювальних матеріалів, обговорення прозорості та об'єктивності оцінювання.

Форма контролю: розрахункова робота + індивідуальна робота 5*

Що виконувати

Здобувач створює міні-пакет оцінювальних інструментів для агрономічної дисципліни.

Алгоритм роботи

1. Визначити форми поточного, модульного і підсумкового контролю.
2. Розробити не менше 10 тестів різних форм.
3. Додати 1–2 компетентнісні завдання (кейс/міні-проєкт).
4. Створити рубрику оцінювання для компетентнісного завдання.
5. Провести взаємоекспертизу матеріалів у групі.

Індивідуальна робота 5*

Фрагмент ФОЗ (банк тестів + компетентнісне завдання + рубрика).

Практичне заняття 9

Мікровикладання. Аналіз і самоаналіз навчального заняття, педагогічна майстерність викладача

План:

1. Ознайомлення з алгоритмами аналізу та самоаналізу заняття, критеріями оцінювання педагогічної майстерності.
2. Підготовка 10–15-хвилинного фрагмента лекційного або практичного заняття з агрономічної дисципліни (індивідуальні завдання здобувачів).
3. Проведення мікровикладання в групі (викладач – здобувач PhD; студенти – інші здобувачі).
4. Заповнення листа самоаналізу заняття, отримання зворотного зв'язку від групи та викладача.
5. Обговорення типових труднощів початківця-викладача, формування індивідуальних планів професійного (науково-педагогічного) самовдосконалення.

Форма контролю: презентація + індивідуальна робота 6* + колоквіум, тестування

Що виконувати

Здобувач готує та проводить 10–15-хвилинний фрагмент заняття з агрономічної дисципліни, виконує самоаналіз, отримує зворотний зв'язок.

Алгоритм роботи

1. Обрати тип фрагмента: лекція / практичне / лабораторне.
2. Сформулювати мету й результати навчання фрагмента.
3. Підготувати короткі матеріали для слухачів.
4. Провести мікровикладання.
5. Заповнити лист самоаналізу і доопрацювати матеріал.

Індивідуальна робота 6*

Пакет мікровикладання:

- план фрагмента;
- матеріали/презентація;
- лист самоаналізу;
- короткий висновок щодо шляхів удосконалення.

Колоквіум і тестування за модулем II

Спрямовані на перевірку готовності здобувача до практичного застосування технологій проведення та оцінювання занять.

Форма контролю знань студентів на практичних заняттях

Назва змістового модуля / тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади організації навчальних занять у ЗВО	8	х
Аналіз освітньо-наукової програми та навчального плану. Місце дисципліни «Організація і проведення навчальних занять»	2	Усне опитування
Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в аграрному ЗВО	2	Усне опитування
Формулювання мети та результатів навчання освітньої компоненти	2	Тестування. Індивідуальна робота 1*
Розробка структури робочої програми і тематичного плану дисципліни агрономічного профілю. Колоквіум за модулем I. Тестування	2	Презентація, індивідуальна робота 2*. Колоквіум, тестування
Змістовий модуль 2. Технології проведення, оцінювання та рефлексії навчальних занять	10	х
Технологічна карта лекційного заняття з агрономічної дисципліни	2	Презентація, індивідуальна робота 3*
Проектування практичного / лабораторного заняття з агрономічної дисципліни	2	Розрахункова (проектна) робота
Інтерактивні методи і технології навчання у професійній підготовці майбутніх агрономів	2	Тестування. Індивідуальна робота 4*
Розробка фонду оцінювальних засобів з дисципліни агрономічного профілю	2	Розрахункова робота. Індивідуальна робота 5*
МікрОВикладання. Аналіз і самоаналіз навчального заняття. Колоквіум за модулем II. Тестування	2	Презентація, індивідуальна робота 6*. Колоквіум, тестування
Разом по дисципліні	18	х

* див. Перелік тем індивідуальних робіт

Загальні вимоги до виконання і подання результатів

Результати практичних занять подаються у складі методичного портфоліо здобувача, рекомендована структура:

- результати навчання і методична матриця;
- фрагмент робочої програми/силабуса;
- технологічна карта лекції;
- проєкт практичного/лабораторного заняття;
- інтерактивний кейс/сценарій;
- тестовий банк і рубрики оцінювання;
- пакет мікрОВикладання.

Перелік тем та завдання до індивідуальних робіт

Індивідуальна робота 1

Тема: Формулювання результатів навчання освітньої компоненти

Завдання:

Обрати одну фахову дисципліну агрономічного спрямування (бакалавр/магістр), яку Ви потенційно могли б викладати.

Проаналізувати стандарт вищої освіти та/або освітню програму, в межах якої вивчається обрана дисципліна (компетентності, програмні результати навчання).

Сформулювати 6–10 результатів навчання з цієї дисципліни у вимірюваній формі (через дієслова дії).

Класифікувати сформульовані результати за рівнями таксономії Блума / Андерсона–Кратвола.

Для кожного результату запропонувати один можливий метод / інструмент оцінювання (тест, усне опитування, практичне завдання, проєкт тощо).

Форма звітності: текстовий документ з таблицею «Результат навчання – рівень таксономії – можливий метод оцінювання» + короткий коментар (до 1 стор.).

Індивідуальна робота 2

Тема: Проєктування робочої програми навчальної дисципліни агрономічного профілю

Завдання:

На основі результатів індивідуальної роботи 1 (або іншої обраної Вами дисципліни агрономічного спрямування) розробити структуру робочої програми:

- анотація;
- мета та завдання дисципліни;
- місце дисципліни в ОНП;
- перелік компетентностей та результатів навчання;
- структура дисципліни (модулі, теми, години);
- форми контролю;
- основна та додаткова література.

Узгодити між собою формулювання мети, результатів навчання, змісту (модулів, тем) та форм контролю.

Форма звітності: робоча програма (проєкт, 3–5 стор.) + силабус (1–2 стор. у вигляді таблиці / шаблону).

Індивідуальна робота 3

Тема: Розробка технологічної карти лекційного заняття з агрономічної

дисципліни

Завдання:

Обрати конкретну тему лекції з фахової агрономічної дисципліни (наприклад, «Системи землеробства», «Сівозміни», «Сучасні технології вирощування кукурудзи» тощо).

Сформулювати мету та 3–5 результатів навчання цієї лекції.

Розробити технологічну карту лекції, де вказати:

- етапи заняття (мотивація, актуалізація, виклад нового матеріалу, узагальнення, рефлексія);
- зміст кожного етапу (ключові питання, тези);
- методи та форми роботи (проблемні питання, міні-дискусія, візуалізація, демонстрація даних досліджень тощо);
- засоби навчання (презентація, відео, роздаткові матеріали);
- орієнтовний час на кожен етап.

Передбачити не менше одного елемента активної взаємодії зі здобувачами (запитання, міні-опитування, робота в парах тощо).

Форма звітності: технологічна карта лекції у вигляді таблиці.

Індивідуальна робота 4

Тема: Проєктування фрагмента практичного / лабораторного заняття з використанням інтерактивних методів навчання

Завдання:

Обрати тему практичного або лабораторного заняття з агрономії (наприклад, «Визначення норми висіву насіння», «Облік урожайності», «Оцінка забур'яненості посівів»).

Сформулювати мету та очікувані результати цього заняття (2–4 результати).

Обрати один інтерактивний метод (кейс-метод, ділова гра, рольова гра, «мозковий штурм», робота в малих групах, проєкт тощо) і описати, як саме він буде використаний на занятті.

Розробити:

- короткий сценарій фрагмента заняття (10–15 хв) із застосуванням інтерактивного методу;
- інструкцію для здобувачів;
- критерії оцінювання участі здобувачів у цьому виді діяльності.

Форма звітності: сценарій фрагмента заняття (1–2 стор.) + додатки (інструкція, критерії оцінювання).

Індивідуальна робота 5

Тема: Розробка фонду оцінювальних засобів з фахової агрономічної дисципліни

Завдання:

Обрати 2–3 теми з однієї агрономічної дисципліни.

Скласти не менше 10 тестових завдань різних форм:

- з одним правильним варіантом відповіді;
- з кількома правильними відповідями;
- на встановлення відповідності;
- на встановлення правильної послідовності.

Розробити 1–2 компетентнісно орієнтованих завдання (кейс, ситуаційна задача, міні-проект), що перевіряють уміння застосовувати знання у практичних умовах (виробничі ситуації, аналіз технологій, ухвалення рішень).

Скласти рубрику оцінювання одного з завдань відкритого типу (наприклад, кейсу або міні-проекту):

- критерії;
- рівні досягнення (високий / достатній / середній / низький або інша шкала);
- опис показників для кожного рівня.

Форма звітності: пакет оцінювальних матеріалів (тести, завдання, рубрика) з короткими методичними коментарями.

Індивідуальна робота 6

Тема: Мікровикладання та самоаналіз власного навчального заняття

Завдання:

Обрати тему фрагмента лекційного чи практичного заняття з агрономії, яку Ви будете демонструвати в межах мікровикладання.

Підготувати план-конспект фрагмента заняття (10–15 хв): мета, очікувані результати, структура, методи, наочність.

Провести мікровикладання (у групі / на занятті) – демонстрація фрагмента.

Заповнити лист самоаналізу, у якому відобразити:

- що вдалося найкраще;
- які труднощі виникли;
- реакція аудиторії;
- що Ви змінили б при повторному проведенні.

Сформулювати 2–3 напрями власного професійного (науково-педагогічного) самовдосконалення на основі результатів мікровикладання.

Форма звітності: план-конспект фрагмента заняття + заповнений лист самоаналізу (може бути у вигляді відповідей на запитання).

Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади організації навчальних занять у ЗВО

Теми рефератів

1. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу у ЗВО України: вимоги до навчальних занять.
2. Компетентнісний і студентоцентрований підходи в організації навчальних занять у вищій аграрній школі.
3. Особливості організації навчання здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія».
4. Проєктування освітньої компоненти: логіка «компетентності – результати навчання – методи навчання – оцінювання».
5. Робоча програма та силабус дисципліни агрономічного профілю: структура, вимоги, типові помилки.
6. Методичне забезпечення навчальних занять у вищій школі: сучасні підходи та цифрові інструменти.
7. Академічна доброчесність як основа якості організації навчальних занять і оцінювання.
8. Інтеграція результатів наукових досліджень викладача у зміст навчальних занять з агрономії.

Змістовий модуль ІІ. Технології проведення, оцінювання та рефлексії навчальних занять

Теми мультимедійних презентацій

1. Сучасні типи лекцій у вищій школі та приклади їх застосування у викладанні агрономічних дисциплін.
2. Методика підготовки та проведення практичного заняття з агрономії (алгоритм, приклади завдань, оцінювання).
3. Методика організації лабораторного заняття та інструктажу з техніки безпеки в аграрному ЗВО.
4. Кейс-метод у професійній підготовці майбутніх агрономів: приклади кейсів і критерії оцінювання.
5. Проєктне навчання в аграрній освіті: структура студентського проєкту та рубрики оцінювання.
6. Змішане навчання (blended learning) у викладанні агрономічних дисциплін: модель курсу.
7. Цифрові ресурси та платформи для організації навчальних занять у ЗВО.
8. Мікровикладання як інструмент формування педагогічної майстерності здобувача PhD.

Теми для огляду сучасних джерел літератури

1. Сучасні тенденції розвитку методики викладання агрономічних дисциплін у ЗВО України та ЄС.

2. Інтерактивні технології навчання дорослих у вищій школі: огляд сучасних підходів та досліджень.
3. Формувальне оцінювання у вищій освіті: інструменти, ефективність, кейси застосування.
4. Рубрики оцінювання, портфоліо та проєктні роботи в компетентнісному навчанні.
5. Академічна доброчесність у викладацькій практиці: профілактика порушень та освітні механізми.
6. Якість навчальних занять у вищій освіті: критерії, моніторинг, самооцінювання викладача.
7. Досвід організації практичних і лабораторних занять у провідних аграрних університетах світу.
8. Використання результатів наукових досліджень у змісті та методиці навчальних занять з агрономії.

№	Форма самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади організації навчальних занять у ЗВО				
1	Реферат з обраної теми (із переліку змістового модуля I)	20	Захист реферату (усна доповідь, відповіді на запитання, рецензія викладача)	3–5
Змістовий модуль II. Технології проведення, оцінювання та рефлексії навчальних занять				
2	Мультимедійна презентація за темою модуля II (інтерактивні технології, лекційні/практичні заняття, оцінювання тощо)	20	Усна доповідь з мультимедійною презентацією, обговорення в групі	3–5
3	Огляд сучасних джерел літератури з проблем організації та проведення навчальних занять у вищій аграрній школі (у т. ч. англомовних джерел)	24	Усна доповідь / повідомлення, подання письмового огляду	3–5
	Разом	64		9–15

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Вид контролю знань студентів	Модулі (в балах)		Всього балів
	1	2	
Виконання практичних робіт	3-4	5-8	6-10
Опитування, індивідуальне завдання	6-10	10-20	18-30
Виконання завдань самостійної роботи	4-6	5-8	9-15
Колоквіум	9-13	9-15	18-30
Тестування	4-6	5-9	9-15
Написання тез доповідей, участь у конференціях	-	-	10-5
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження	-	-	5-3
Всього за семестр	26-39	34-60	60-100

Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що закінчується заліком, визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її модулів (залікових кредитів). При цьому до залікової книжки виставляється “зараховано”, якщо кількість балів 60 і більше (із можливих 100 засвоєння змістових модулів протягом семестру). Присутність здобувача вищої освіти на заліку не обов’язкова.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти та шкала оцінювання - залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувачі вищої освіти, що хворіли і мають відповідні довідки медичних установ або були відсутні з інших поважних причин і не могли брати участь у контрольних заходах, проходять контроль під час спеціально встановлених додаткових занять за узгодженням з викладачами за графіком, що розроблює деканат факультету.

Якщо здобувач вищої освіти на заліку отримує незадовільну оцінку, то він має право на одне перескладання викладачеві, друге перескладання приймає комісія, створена за вказівкою декана факультету. Якщо здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку під час складання комісії, його відраховують з університету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко та ін.; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О. В., 2020. 240 с.
2. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
3. Мухіна Г. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. Київ : ВД «Дакор», 2020. 178 с.
4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : Ніланд ЛТД, 2015. 224 с.
5. Джеджула О. М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 208 с.
6. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

Допоміжна література

1. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Лаппо В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. 2022.
3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: Ніланд ЛТД, 2015. 224 с.
4. Марчук А. В. Андрагогіка: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
5. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посібник. Київ: Таксон, 2006. 88 с.
6. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. МОН України, 2018.
7. Костирко Т. М., Ларенкова С. В., Бондар І. В., Жигалкіна М. С. Академічне письмо: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Опорний конспект лекцій

Укладачі:

Шарата Наталія Григорівна

Гобунова Каріне Маркарівна

Улітіна Катерина Анатоліївна

Формат 60 x 84 1/16. Умовн. друк. арк. 1,5.

Тираж 10 прим. Зам. №.....

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету.

54010 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490

від 20.02.2013р.

Формат 60×84/16.

Папір друк. 652/142. Друк офсетний.

Ум.друк.арк. _____

Обл.вид.арк. _____